

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Laskentatoimen suuntautumisvaihtoehto

Markku Äijö

Vuoden 2014 verouudistuksen vaikutus pieneen osakeyhtiöön

Opinnäytetyö 2014

Tiivistelmä

Markku Äijö

Vuoden 2014 verouudistuksen vaikutus pieneen osakeyhtiöön, 49 sivua

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous Lappeenranta

Liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimi

Opinnäytetyö 2014

Ohjaaja: lehtori Tarja Muikku, Saimaan ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyön aiheena oli vuoden 2014 verouudistuksen vaikutukset pieneen osakeyhtiöön. Työn tavoitteena oli tutkia sitä millaisia keinoja yrityksen omistajayrittäjällä on suunnitella omaa ja yrityksensä verotusta ja sitä kannattaako hänen maksaa itselleen palkkaa vai nostaa osinkoja.

Teoriaosuudessa käytiin läpi osakeyhtiön toimintaperiaatetta ja verotusta sekä omistajayrittäjän palkanmaksua. Sen jälkeen tutustuttiin verosuunnittelun keinoihin ja vuoden 2014 verouudistukseen. Lähdeaineistona käytettiin alan kirjallisuutta ja internet-lähteitä. Ajankohtaiset verotiedot löytyivät verottajan internet-sivuilta ja ajantasainen lainsäädäntö oikeusministeriön internetpalvelusta.

Empiriaosuudessa tutkittiin verosuunnittelua toimeksiantajayrityksessä. Aineistona käytettiin yritykseltä saatuja tilinpäätöstietoja. Saatujen lukujen pohjalta vertailtiin palkan ja osinkojen nostamisen verovaikutuksia. Työn tuloksena syntyi Excel-taulukko, jonka avulla yhtiön omistajayrittäjä voi laskea verotettavan tulonsa palkan ja osingon suhteen.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että vaikka yhteisöveron laskemisen ansiosta osakeyhtiön maksamat kokonaisverot laskevat, niin omistajayrittäjän osingostaan maksamat verot vastaavasti kasvavat. Yhteisöveron laskun hyöty on sitä suurempi, mitä suurempi verotettava tulos yrityksellä on. Suurin ongelma verosuunnittelussa on vaihtuva lainsäädäntö. Yrityksen tulisi harjoittaa verosuunnittelua pitkällä aikavälillä, mutta muuttuvan verolainsäädännön takia se on vaikeaa. Verosuunnittelu on aina tapauskohtaista, eikä siihen ole yhtä yleispätevää ohjetta, vaan se tulee tehdä yrityksen tarpeisiin.

Asiasanat: osakeyhtiö, osingon saaja, verosuunnittelu

Abstract

Markku Äijö

Tax reform in 2014 and the Impacts on the Taxation of a Limited Company, 49 pages

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business Administration, Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Accounting

Bachelor's Thesis 2014

Instructor: Ms Tarja Muikku, Senior Lecturer

The purpose of this thesis was to explore how the changes in taxation due to a tax reform in 2014 will impact the taxation of a private limited company and its owners. The aim was to investigate what ways the entrepreneur has to plan his own and the enterprise's taxation and whether he should pay himself a salary or dividends.

The operating principle and taxation of a private limited company as well as the owner's salary payment and tax planning tools were examined in the theory part. The information was gathered from business literature, electronic sources and different laws. One of the most important sources for information was the tax administration website.

The empirical part examined the case company's tax planning. The material used in the study derived from the company's financial statements. The result was an Excel spreadsheet that allows the owner of the company to calculate his taxable income and the amount of dividends paid.

The results of the thesis show that, while the total tax paid by the company is decreasing because of the reduction in corporate taxation, the tax paid by the owner on the dividends is increasing respectively. The main problem with tax planning is variable legislation. The company should provide tax planning in the long term, but changing tax legislation makes it difficult. Tax planning is always on a case by case basis, and there are no universal instructions, but planning must always be done to the company's needs.

Keywords: limited company, payment of dividend, tax planning

Sisältö

1 Johdanto	6
1.1 Perusteluja aiheen valinnalle	6
1.2 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset	7
1.3 Tutkimuksessa käytettävä menetelmä.....	7
2 Osakeyhtiö	8
2.1 Osakeyhtiön toimintaperiaate	8
2.2 Osakeyhtiön verotus.....	9
2.3 Osakeyhtiön varojen jako	11
2.4 Varojenjakotavat.....	12
2.4.1 Voitonjako	12
2.4.2 Osakepääoman alentaminen	13
2.4.3 Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen	13
2.4.4 Yhtiön purkaminen	15
3 Omistajayrittäjän palkanmaksu	15
3.1 Palkanmaksu.....	15
3.2 Palkanmaksu yhtiön kannalta.....	16
3.3 Yel-vakuutus.....	17
3.4 Vapaaehtoiset vakuutukset	17
3.5 Ansiotulo.....	19
3.6 Ansiotulon verotus.....	19
3.7 Ansiotulosta tehtävät vähennykset	21
3.7.1 Luonnolliset vähennykset.....	21
3.7.2 Tulonhankkimisvähennykset.....	22
3.7.3 Puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset.....	22
3.7.4 Puhtaasta ansiotulosta valtionverotuksessa tehtävät vähennykset ..	23
3.7.5 Puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset	23
3.7.6 Maksettavasta verosta tehtävät vähennykset	24
4 Verosuunnittelun keinot	25
4.1 Verosuunnittelun tavoitteet	25
4.2 Verosuunnittelun tasot.....	26
4.2.1 Strateginen verosuunnittelu	26
4.2.2 Taktinen verosuunnittelu.....	26
4.2.3 Operatiivinen verosuunnittelu	27
4.3 Verosuunnittelun ongelmat.....	27
4.3.1 Peitelty osingonjako	27
4.3.2 Laiton varojenjako.....	28
4.4 Nettovarallisuus	29
4.5 Yhtiön varojen arvostaminen	29
4.6 Osakkeen matemaattinen arvo.....	30
4.7 Osakaskohtaiset vähennykset.....	32
4.8 Osingonjako	32
4.8.1 Välisosinko	33
4.8.2 Työpanososinko.....	33
5 Vuoden 2014 verouudistus	34
5.1 Yhteisövero	34

5.2 Pääomatulot	34
5.3 Osinkojen verotus.....	36
6 Verosuunnittelu toimeksiantajayrityksessä	38
6.1 Vuoden 2014 verouudistuksen vaikutukset yritys x:n verotukseen.....	38
6.2 Palkkaa vai osinkoa.....	40
6.3 Yhteenveto	43
7 Yhteenveto ja pohdinta	43
Taulukot	46
Kuviot.....	46
Lähteet.....	47

1 Johdanto

Opinnäytetyön aiheena on osakeyhtiön ja sen osakkaan verotus ja verosuunnittelu. Työn tavoitteena on tutkia sitä, kuinka vuoden 2014 alussa voimaan tullut verouudistus vaikuttaa pienen osakeyhtiön verotukseen. Kun yrityksen verosuunnittelu tehdään hyvin ja huolellisesti, sillä on yrityksen ja sen osakkaiden verotukseen suuri merkitys. Verosuunnitteluun paneutumalla voidaan saada maksettavia veroja pienennettyä ja yrityksen sekä sen omistajayrittäjän verotus parhaalla mahdollisella tavalla optimoitua. Verotuksen optimointia tehtäessä esiin tulevia kysymyksiä on se, kannattaako omistajayrittäjän maksaa itselleen palkkaa vai nostaa osinkoja ja mitä muita verosuunnittelukeinoja on käytettävissä?

Näkökulma opinnäytetyöhön on se, miten osakeyhtiön omistajayrittäjä saa parhaan mahdollisen hyödyn niin, että hän maksaa veroja laillisin keinoin mahdollisimman vähän. Toisaalta tulee ottaa huomioon myös yrityksen maksama yhteisövero ja sen alenemisen vaikutus yrityksen verotukseen. Opinnäytetyössä selvitetään myös, miten osakeyhtiöitä verotetaan, mitkä voivat olla yrityksen verosuunnittelun tavoitteita ja mitä erilaisia riskejä verosuunnitteluun voi liittyä.

Opinnäytetyön tarkoituksena on laatia Microsoft Excel -ohjelmaan taulukko, jonka avulla voidaan hahmotella omistajayrittäjän verotusta erilaisilla palkan ja osingonjaon suhteilla. Taulukkoa voidaan myöhemmin käyttää verosuunnittelun apuna, ja se on helposti muokattavissa, vaikka lainsäädäntö muuttuu.

1.1 Perusteluja aiheen valinnalle

Kiinnostus verotuksesta opinnäytetyön aiheena minulle tuli, kun opiskellessa on käyty verotusta läpi eri kursseilla, niin yleensä on tullut esiin se seikka, että ei ole olemassa yhtä ainoaa tapaa verottaa. On eri keinoja säädellä verotusta ja vallitseva lainsäädäntö antaa myös mahdollisuuksia siihen. Aiheena verosuunnittelu on hyvinkin ajankohtainen, koska vuoden 2014 alussa toteutettiin Suomessa verouudistus, jonka suurin vaikutus yrityksen kannalta katsottuna on se, että yhteisövero laski 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Osinkojen verotus muuttui myös ja pääomatulon marginaali aleni 50 000 eurosta 40 000 euroon. Edustusmenoja ei voi enää vähentää vuoden 2014 verotuksessa.

1.2 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyössä etsin vastauksia seuraaviin kysymyksiin, joiden avulla pyrin ratkaisemaan tutkimusongelman:

- Millaisia mahdollisuuksia osakeyhtiöllä on suunnitella verotustaan?
- Kuinka pienen osakeyhtiön omistajayrittäjä voi suunnitella omaa verotustaan siten, että hän joutuu maksamaan veroja mahdollisimman vähän?
- Kuinka vuoden 2014 alussa voimaan tulleet verouudistukset vaikuttavat pienen osakeyhtiön ja sen omistajayrittäjän verotukseen?

Tutkimus on rajattu koskemaan vain osakeyhtiötä sen vuoksi, että muuten työstä tulisi liian laaja ja lisäksi opinnäytetyön toimeksiantajayritys on osakeyhtiö. Opinnäytetyössä on tarkoitus tutkia osakeyhtiön yrittäjäomistajan mahdollisuuksia suunnitella verotustaan siten, että veroja tarvitsee maksaa mahdollisimman vähän laillisin keinoin. Tavoitteena on optimoida yrityksen ja sen omistajayrittäjän verotus ja voitonjako. Työssä esitetään erilaisten laskelmien avulla se, mikä on paras keino toimeksiantajayrityksen suunnitella verotustaan ja etsiä paras ratkaisu yrityksen verotukseen.

1.3 Tutkimuksessa käytettävä menetelmä

Opinnäytetyössä käytetään kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohta on todellisen elämän kuvaaminen ja siinä tutkitaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 157.)

Tutkimusaineistona käytetään alan kirjallisuutta ja internetlähteitä, joita ovat mm. valtionvarainministeriön ja verottajan verkkosivut sekä Finlex.fi-sivustoa, josta löytyy uusin lainsäädäntö. Lisäksi lähdeaineistona on toimeksiantajayritykseltä saatavat tilinpäätöstiedot vuodelta 2013. Saatavilla oleva tieto vanhenee aika nopeasti, koska verotusta uusitaan aina tarpeen mukaan. Siksi pyrin käyttämään ajan tasalla olevia internetlähteitä, koska uusimmasta vuoden 2014 alussa voimaan tulleesta verouudistuksesta ei ole vielä kirjallisuutta saatavilla.

2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus on tuottaa voittoa sen osakkeenomistajille, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä (OYL, 1 luku 5 §).

2.1 Osakeyhtiön toimintaperiaate

Osakeyhtiö voi olla joko yksityinen tai julkinen osakeyhtiö. Yksityisen osakeyhtiön toiminimessä on oltava sana ”osakeyhtiö” tai sitä vastaava lyhenne ”oy” ja julkisen osakeyhtiön toiminimessä sanat ”julkinen osakeyhtiö” tai lyhenne ”oyj”. Molemmat yhtiömuodot ovat rekisteröimisestään lähtien osakkeenomistajistaan erillisiä oikeushenkilöitä. Yksityisen osakeyhtiön osakkeet eivät voi olla julkisen kaupankäynnin kohteena arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetulla tavalla. Yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääoma on 2500 euroa ja julkisen osakeyhtiön 80 000 euroa. (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 58; Savolainen, Suojanen & Vanhanen 2008, 143–144.)

Osakepääoma on sidottua omaa pääomaa ja sitä voidaan jakaa vain lakiin sisältyvien säännösten mukaan. Tämä periaate korostaa osakeyhtiön luonnetta pääomayhtiönä ja velkojen suojan merkitystä osakkeenomistajien rajoitetun vastuun vastapainona. (Tomperi 2011, 73.)

Osakkeenomistajien oikeudet ja velvollisuudet ovat erillään osakeyhtiön oikeuksista. Osakeyhtiön oikeuskelpoisuus sisältää sekä oikeustoimikelpoisuuden että oikeuskelpoisuuden. Oikeuskelpoisuus tarkoittaa sitä, että yhtiöllä voi olla sekä oikeuksia että velvollisuuksia. Oikeustoimikelpoisuus tarkoittaa osakeyhtiön itsenäistä kykyä määrätä velvollisuuksistaan ja oikeuksistaan. (Villa ym. 2007, 58.)

Osakeyhtiön keskeisimpiä tunnusmerkkejä on osakkeenomistajien rajoitettu vastuu yhtiön velvoitteista. Yhtiön velkoja tai muu sopimuskumppani ei voi vaatia yhtiön osakkaalta yhtiön sitoumuksen tai velvoitteen täyttämistä. (Villa ym. 2007 58.)

Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Perustajan täytyy olla täysivaltainen eikä hän saa olla konkurssissa tai liike-

toimintakiellossa. Lisäksi yhdellä osakeyhtiön perustajalla tulee olla asuin- tai kotipaikka Euroopan talousalueella. (Savolainen ym. 2008,144.)

Kun osakeyhtiö perustetaan, tulee laatia kirjallinen perustamissopimus, jonka kaikki osakkeenomistajat allekirjoittavat.

Perustamissopimuksessa on aina mainittava seuraavat asiat:

- sopimuksen päivämäärä
- kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet
- osakkeesta yhtiölle maksettava määrä (merkintähinta)
- osakkeen maksuaika
- yhtiön hallituksen jäsenet
- tilikausi
- mahdollinen apportiomaisuus
- allekirjoitukset ja päiväys.

(OYL, 2 luku 1 §; Suojanen ym. 2008, 147–149.)

Osakkeenomistajat voivat käyttää päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Osakeyhtiössä päätökset tehdään annettujen äänten enemmistöllä ja kaikilla osakkeilla on yhtäläiset oikeudet, jollei laissa tai yhtiöjärjestyksessä toisin säädetä. Tämän vuoksi jokainen osake tuottaa yhden äänen ja saa yhtä suuren osingon. (OYL, 1 luku 6–7 §; Suojanen ym. 2008, 153.) Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiössä voi olla esimerkiksi äänimäärältään toisistaan poikkeavia osakkeita käytössä. (OYL, 3 luku 1 §.)

Yhtiöjärjestyksessä on mainittava yhtiön toiminimi, kotipaikka ja toimiala. Osakkeenomistajat voivat määrätä yhtiön toiminnasta yhtiöjärjestyksessä, mutta siihen ei voida ottaa mukaan sellaisia asioita, jotka ovat osakeyhtiölain, muun lain tai hyvän tavan vastaisia. (Tomperi 2011, 75; OYL, 1 luku 9 §.)

2.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen, jonka saama tulo verotetaan osakeyhtiön tulona. Osakeyhtiön verotus ei vaikuta yksittäisen osakkaan verotukseen.

Osakeyhtiön tuloveroprosentti laski vuoden 2014 alussa 24,5 prosentista 20 prosenttiin. (Verohallinto 2013a.)

Osakeyhtiön tulolähteitä ovat:

- elinkeinotulolähde
- maatalouden tulolähde
- henkilökohtainen tulolähde

(Tomperi 2010, 28.)

Kun osakeyhtiö harjoittaa elinkeinotoimintaa, se muodostaa yhden tulolähteen ja sen verotettava nettotulo lasketaan elinkeinoverolain perusteella. Osakeyhtiöllä voi olla myös useampia tulolähteitä elinkeinotoiminnan tulolähteen ohella, kuten maatilatalouden ja muun toiminnan eli henkilökohtaisen toiminnan tulolähde. Osakeyhtiön tulot ja menot kohdistetaan johonkin kolmesta edellä mainitusta tulolähteestä. Tulolähdejaottelulla on merkitystä tappioiden vähentämisessä, koska toisessa tulolähteessä syntynyttä tappioita ei voi vähentää toisen tulolähteen voitosta. Tappiot on vähennettävä siinä järjestyksessä, missä ne ovat syntyneet ja sen mukaisesti, kuin tuloa syntyy tulolähteessä seuraavan 10 vuoden aikana. (Mähönen & Villa 2009, 77–78.)

Osakeyhtiön kirjanpidollinen tulos voi olla tappiollinen ja tästä huolimatta se voi joutua maksamaan veroa. Tällainen tilanne on mahdollinen esimerkiksi silloin, kun muun toiminnan tulolähteen piiriin kuuluva toiminta on voitollista ja elinkeinotoiminta tappiollista. (Mähönen & Villa 2009, 77–78.)

Kuvio 1 osoittaa, kuinka kirjanpidon tuloksesta päästään lopulliseen verotettavaan tuloon.

+ / -	tuloslaskelman voitto/ tappio
+	tuloverot
+	kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat menot
-	tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot
+ / -	jaksotuksesta johtuvat erot
+ / -	muut oikaisut
=	verovuoden verotettava tulo
-	vahvistetut tappiot
=	lopullinen verotettava tulo

Kuvio 1. Elinkeinotoiminnan verotettavan tulon muodostuminen (Tomperi 2010, 68.)

Osakeyhtiön tuloverotuksen lähtökohtana on se, että sitä pidetään erillisenä verovelvollisena. Jos osakkaan henkilökohtaisia tuloja on pyritty kanavoimaan osakeyhtiöön, tulot voidaan verottaa osakkaan eikä yhtiön tuloina. Jos yhtiöön ohjataan pelkästään osakkaan palkkatuloja tai muita verotettavia ansiotuloja, on todennäköistä, että yhtiö sivuutetaan ja yhtiön tulot verotetaan sen osakkaan tuloina. (Villa ym. 2007, 241–242.)

2.3 Osakeyhtiön varojen jako

Osakeyhtiön varojen jako perustuu lähtökohtaisesti yhtiön viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen tulee olla tilintarkastettu, mikäli yhtiössä on lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan valittava tilintarkastaja. Yhtiön taloudellista tilaa arvioitaessa keskeinen tekijä on taseen osoittama oman pääoman määrä, mutta myös muilla tilinpäätöstiedoilla on merkitystä. (Kukkonen & Walden 2011, 40.)

Lain mukaan muu liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta, on laitonta varojenjako. (OYL, 13 luku 1§.)

Kun arvioidaan liiketaloudellista perustetta, ei olennaista ole se, osoittautuuko liiketoimi jälkikäteen yhtiölle tappiolliseksi. Olennaista on, millä perusteella toimenpide on tehty ja onko sen tarkoitus ollut liiketaloudellinen vai ei. (Tomperi 2011, 86.)

Päätettäessä osakeyhtiön varojen jaosta on selvitettävä yrityksen maksukyky. Varoja ei voida jakaa, jos jaosta päätettäessä on tiedossa, että yhtiö on maksukyvytön tai että jako aiheuttaa maksukyvyttömyyden. Kun yhtiön maksukykyä arvioidaan, on otettava huomioon yhtiön tiedossa olevat tulevaisuuteen kohdistuvat seikat. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi erääntyvät velat ja niiden suhde yhtiön rahoitusmahdollisuuksiin. Jos varoja jaetaan säännösten vastaisesti, se on laitonta varojen jakoa, ja tällöin jaetut varat on palautettava. Yhtiö voi jakaa vapaan oman pääoman, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksessä ilmoitettu jakamatta jätettävä määrä, kunhan yritys on maksukykyinen eikä varojen jakaminen aiheuta sille maksukyvyttömyyttä. (Tomperi 2011, 87.)

2.4 Varojenjakotavat

Osakeyhtiölain mukaan varoja voidaan jakaa osakkeenomistajille seuraavilla tavoilla:

- voitonjakona (osinkona) ja varojen jakamisena vapaan oman pääoman rahastosta
- osakepääomaa alentamalla
- omien osakkeiden hankkimisella ja lunastamisella
- yhtiön purkautumisella ja rekisteristä poistumisella

(OYL, 13 luku 1§.)

Osakeyhtiön omistajayrittäjällä on monta tapaa nostaa tai vaihtoehtoisesti olla nostamatta yrityksensä tuloa henkilökohtaiseen käyttöön. Edellä mainittujen lisäksi yrittäjä voi jakaa varoja esimerkiksi palkkana, vuokrana ja korkona. Lisäksi yhtiöstä on mahdollista nostaa rahaa osakaslainana tai peiteltynä osinkona. (Kukkonen 2010, 137.)

2.4.1 Voitonjako

Osingonjako on tilikauden ja aikaisempien tilikausien voiton jakamista. Yhtiö ei jaa voittovaroja, vaan muuta vapaata omaa pääomaa, kun varoja jaetaan vapaan oman pääoman rahastosta. Jakopäätöksessä on mainittava, kuinka varoja jaetaan: osinkona, vapaan pääoman rahastosta vai molemmista. Lisäksi varo-

jen jakoa koskevassa päätöksessä on mainittava jaettavien varojen määrä ja se, mitä varoja jaetaan. Päätös määrittää sen, mistä vapaan pääoman eristä jako kirjataan, kun laaditaan tilinpäätöstä. Yhtiö voi jakaa vapaan oman pääoman, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat, jos yhtiön maksukyky sallii jakamisen. Vapaa oma pääoma kertyy yhtiön tuloksesta. Muuna vapaana pääomana pidetään yhtiöjärjestykseen perustuvia vapaaehtoisia rahastoja ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa. (Raunio, Romppainen, Ukkola & Kotiranta 2014, 15.)

2.4.2 Osakepääoman alentaminen

Osakepääoman alentamisesta päättää yhtiökokous joko jakamalla osakepääomaa osakkeenomistajille, käyttämällä sitä tappion kattamiseen tai siirtämällä sitä vapaan pääoman rahastoon. Päätös voidaan tehdä enemmistöpäätöksenä. (Villa ym. 2007, 99.)

Mikäli osakepääomaa on alennettu tappion kattamiseksi, niin alentamisen rekisteröimistä seuraavien kolmen vuoden aikana yhtiön vapaata omaa pääomaa voidaan jakaa osakkeenomistajille vain velkojensuojamenettelyä noudattaen. Velkojalla ei kuitenkaan ole oikeutta vastustaa jakamista, jos osakepääomaa on korotettu vähintään alentamismäärällä. (OYL, 14 luku 2 §.)

Kun edellä mainittua velkojensuojamenettelyä käytetään, täytyy osakepääoman alentamista koskeva päätös myös rekisteröidä (Tomperi 2011, 90).

Osakepääomaa ei voi alentaa yhtiöjärjestyksessä mainittua vähimmäisosakepääomaa tai 2500 euroa pienemmäksi (Tomperi 2011, 90).

2.4.3 Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen

Omien osakkeiden hankkimisella tarkoitetaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa hankintaa eli sitä, että yhtiö tarjoutuu ostamaan osakkeenomistajilta omia osakkeitaan. Hankinta voi tapahtua vastikkeellisesti tai vastikkeetta. Lunastaminen tarkoittaa sitä, että osakkeet otetaan yhtiölle pakolla joko vastikkeella tai ilman vastiketta. Omien osakkeiden hankkimisessa tai lunastamisessa suoritettava vastike voidaan suorittaa joko sidotulla tai vapaalla pääomalla. Sillä ei ole merkitystä säännösten soveltamisen kannalta, kumpaa pääomaa käytetään. Jos

osakepääoma vähenee, kun omia osakkeita hankitaan, on sovellettava osakeyhtiölain 14 luvun säännöksiä velkojiensuojamenettelystä. (Villa ym. 2007, 100; Mähönen, Säiläkivi & Villa 2006, 446–447.)

Yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta tai lunastamisesta tehdään päätökset yhtiökokouksessa ja päätös tehdään enemmistöpäätöksenä. Jos yhtiössä on erilajisia osakkeita, niiden hankkiminen on tehtävä siten, että tarjoudutaan hankkimaan kunkin osakelajin osakkeita samassa suhteessa kuin osakkeenomistajilla on ennestään senlajisia osakkeita. Muussa tapauksessa osakkeiden hankkiminen katsotaan omien osakkeiden suunnatuksi hankkimiseksi. (Villa ym. 2007, 100–101.)

Hankkimis -ja lunastamispäätöksessä mainitaan seuraavat asiat:

- onko kysymys hankkimisesta vai lunastamisesta
- päätöksessä tarkoitettujen osakkeiden lukumäärä tai enimmäismäärä osakelajeittain
- keneltä osakkeita hankitaan tai lunastetaan
- aika, jonka kuluessa hankittavat osakkeet on tarjottava yhtiölle, tai päivä, milloin osakkeet lunastetaan
- osakkeista maksettava vastike ja perustelut sen määrittämiselle sekä, jos vastike on muuta omaisuutta kuin rahaa, selvitys tällaisen omaisuuden arvosta
- vastikkeen maksuaika
- menettelyn vaikutus yhtiön omaan pääomaan

(OYL, 15 luku 7 §).

Yksityinen osakeyhtiö ei saa hankkia tai lunastaa kaikkia omia osakkeitaan, mutta sillä on oikeus pitää hallussaan omia osakkeitaan ilman ajallista rajoitetta. Yhtiölle hankitut, lunastetut ja yhtiölle muilla tavoin tulleet omat osakkeet voidaan joko pitää yhtiöllä, mitätöidä ne tai luovuttaa edelleen. Vastoin osakeyhtiölain mukaisia säännöksiä hankitut tai lunastetut omat osakkeet on luovutettava ilman viivytystä viimeistään vuoden kuluttua niiden saamisesta. Yhtiön hallitus

voi tehdä päätöksen omien osakkeiden mitätöinnistä ja mitätöinti on ilmoitettava rekisteröitäväksi viipymättä. (Villa ym. 2007, 100.)

2.4.4 Yhtiön purkaminen

Osakeyhtiön purkamisella tarkoitetaan yhtiön purkamis- ja selvittämistoimien päättymistä, jolloin yhtiö lakkaa toimimasta. Purkamista edeltävässä selvitysmenettelyssä selvitetään yhtiön varallisuusasema. Yhtiön omaisuus muutetaan rahaksi, velat maksetaan ja velkojen maksamisen jälkeen jäljelle jäänyt omaisuus jaetaan osakkeenomistajille tai muille mahdollisille tahoille yhtiöjärjestyksen määräämällä tavalla. Selvitysmenettely ei aina tarkoita yhtiön purkautumista, vaan yhtiökokous voi päättää määräenemmistöllä yhtiön toiminnan jatkamisesta. Tämä on mahdollista sellaisissa tapauksissa, joissa yhtiö asetettu selvitystilaan yhtiökokouksen päätöksellä. (Mähönen ym. 2006, 652–653.)

3 Omistajayrittäjän palkanmaksu

Tässä luvussa käsitellään palkanmaksua osakeyhtiön omistajayrittäjän sekä yhtiön kannalta. Luvussa käydään läpi se mitä ansiotulo on, ansiotulon verotus sekä ansiotulosta tehtävät vähennykset.

3.1 Palkanmaksu

Pienosakeyhtiön omistajayrittäjän ei ole pakko nostaa yhtiöstään palkkaa, vaan hän voi nostaa tuloa jossakin muussa muodossa ja työskennellä yrityksessään täysipäiväisesti palkatta. Tällaista järjestelyä ei voida tulkita verotuksen kiertämiseksi tai peitellyksi osingoksi. Yhtiössä työskentelevälle maksetaan kuitenkin useimmiten palkkaa. Palkka on veronalaista ansiotuloa osakkaalle ja vähennyskelpoinen meno yhtiölle. Palkanmaksu on kahdenkertaisen verotuksen piirissä, sillä työnantajan eli yhtiön on maksettava siitä sosiaalikulut. (Kukkonen 2010, 199.) On tosin huomattava myös, että palkkaa voidaan maksaa osakkaalle ainoastaan, jos hän työskentelee yhtiössä. (Raunio ym. 2014, 28.)

Pienenä osakeyhtiönä pidetään yritystä, joka on niin sanottu pieni kirjanpitovelvollinen. Yritys on pieni kirjanpitovelvollinen, jos enintään yksi seuraavista rajoista ylittyy:

- 1) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto 7 300 000 euroa
- 2) taseen loppusumma 3 650 000 euroa
- 3) palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä. (Taloushallintoliitto.)

Palkka tarkoittaa kaikenlaista palkkaa, palkkiota korvausta tai etuutta, joka ansaitaan työ- tai virkasuhteessa. Palkaksi lasketaan myös kokouspalkkio, henkilökohtaiset luento- ja esitelmäpalkkiot, toimitusjohtajan palkkio, kommandiittiyhtiön ja avoimen yhtiön yhtiömiehen nostama palkka sekä luottamustoimesta saatu korvaus. Palkkana pidetään ikä-, syrjäseutu- ja muita lisiä, sekä lisäksi erilaiset luontaisedut ovat myös palkkaa. Henkilökuntaedut ovat myös palkkaa, mutta kohtuulliset henkilökuntaedut ovat verovapaita. (Andersson & Linnankangas 2006, 308.)

3.2 Palkanmaksu yhtiön kannalta

Työnantajayhtiön näkökulmasta on oleellista tietää se, voidaanko maksettu korvaus katsoa palkaksi, josta seuraa ennakonpidätysvelvollisuus ja velvollisuus maksaa työnantajan sosiaaliturvamaksu. Ennakonpidätysvelvollisuus ei edellytä aina työsopimusta tai työsuhteen olemassaoloa. (Kukkonen 2010, 199.)

Sillä on myös merkitystä yrityksen kannalta, onko palkansaaja YEL-osakas vai Tyel-osakas. YEL-vakuutetulle osakkaalle maksetun palkan osalta yhtiön on suoritettava sosiaaliturvamaksu, joka on 2,14 prosenttia vuonna 2014. TyEL-vakuutetulle osakkaalle maksetusta palkasta on sosiaaliturvamaksun lisäksi suoritettava TyEL-maksu, joka on keskimäärin 22,5 prosenttia. (Raunio ym. 2014, 29).

Yhtiön ja yrittäjäomistajan kokonaisverorasituksen ratkaisee verotuksen sosiaalikulujen määrä ja yrittäjän ansiotulojen määrä. Jos palkka on pieni ja muita tuloja ei ole, palkan kokonaisverotaso voi olla hyvinkin alhainen. Osakasyrittäjällä palkkatulon verotukseen vaikuttaa lisäksi siitä tehtävät vähennykset eli kunnallisverotuksen ansiotulovähennys sekä tulonhankkimisvähennys ja muut henkilökohtaiset vähennykset. Kaikissa tilanteissa palkasta maksetaan työnantajan sosiaaliturvamaksu. Pakollisiin sosiaalikuluihin voi kuulua sosiaaliturvamaksun

lisäksi eläkevakuutusmaksu ja tapaturmavakuutusmaksu sekä työttömyys- ja henkivakuutusmaksut. (Kukkonen 2010, 200.)

3.3 Yel-vakuutus

Yrittäjän eläkelain (YEL) mukaan osakeyhtiössä johtavassa asemassa oleva henkilö kuuluu YEL-vakuutuksen piiriin, mikäli hän omistaa yksin yli 30 prosenttia tai yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsentensä kanssa yli puolet yhtiön osakkeista tai äänimäärästä. YEL-vakuutusmaksu on pakollinen, jos yrittäjä työskentelee yrityksessä, on iältään 18–67-vuotias, yritystoiminta on kestänyt vähintään 4 kuukautta ja arvioitu työtulo vuodessa on vähintään 7 430,59 euroa vuonna 2014. YEL-vakuutusmaksu lasketaan työtulon perusteella. YEL:n mukaisen työtulon on vastattava sellaista palkkaa, joka olisi maksettava, jos yrittäjän työn tekisi joku toinen yhtä ammattitaitoinen henkilö yrittäjän sijasta tai joka keskimäärin vastaa kyseisestä työstä maksettua korvausta. YEL-työtulo ei siis välttämättä ole samansuuruinen kuin yrittäjälle todellisuudessa maksettava palkka. Alle 53-vuotiaalta YEL-vakuutusmaksu on 23,30 % työtulosta ja yli 53-vuotiaan maksu on 24,80 %. (Eläketurvakeskus 2013).

YEL-vakuutusmaksut voi maksaa joko yrittäjä itse tai hänen yrityksensä. Maksut voi vähentää kokonaisuudessaan maksajan verotuksesta. Jos YEL-maksut maksaa yrittäjä itse, ne voidaan vähentää joko yrittäjän tai yrittäjän puolison verotuksesta. (Veritas 2014.) YEL-vakuutetulla osakkaalla palkanmaksu alentaa verotusta verrattuna siihen, että sama tulo saataisiin yhtiöstä osinkona, kun lasketaan yhtiön ja osakkaan maksamat verot yhteen. (Raunio ym. 2014, 29). YEL-osakkaan palkan perusteella maksetaan työnantajan sosiaaliturvamaksun joka vuonna 2014 on 2,14 prosenttia. (Verohallinto 2013b).

3.4 Vapaaehtoiset vakuutukset

Yhtiö voi ottaa osakastyöntekijälleen erilaisia lisävakuutuksia lakisääteisten vakuutusten lisäksi. Tällaisia vakuutuksia ovat vapaaehtoiset eläkevakuutusjärjestelyt sekä riski- ja säästöhenkivakuutukset. Eläkevakuuttamisen veroetuna pidetään sitä, että on mahdollisuus vähentää vakuutusmaksuja tämän päivän korkeasta tuloverosta ja maksaa aikanaan mahdollisesti saatavista eläketuloista pienempää veroa. Vakuuttamiseen liittyy myös verotuksen lykkäytymisetu,

koska vakuutusmaksuista kertyneet tuotot verotetaan vasta eläkesuorituksia maksettaessa. Vakuutusten verokohtelua arvioitaessa on otettava huomioon sekä osakastyöntekijän verotus että vakuutusmaksujen vähennyskelpoisuus pienosakeyhtiön verotuksessa. Eläkevakuutuksessa on kysymys vapaaehtoisen ja pakollisen eläkevakuuttamisen yhteensovittamisesta lykätyn palkan kaltaisena eränä. Kysymys on myös pitkäaikaisesta sijoittamisesta, ja juuri tämä aikaperspektiivi tekee vakuuttamisen yhteensovittamisesta hankalaa. Tänä päivänä ei voida sanoa, millainen pääoma- ja yritysverotus sekä erityisesti eläkevakuutustulon verotus vallitsee esimerkiksi 10–20 vuoden kuluttua. Verotuksen lieventyminen tänään voi kompensoitua verotuksen kiristymiseen tulevaisuudessa. (Kukkonen 2010, 209.)

Vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen vähennysoikeus perustuu joko työnantajan ottamaan ja maksamaan vakuutukseen tai työntekijän itse ottamaan ja maksamaan vakuutukseen. Yrityksen työntekijälle tai tämän omaiselle kohdistetut vapaaehtoisten eläkevakuutusten maksut kuuluvat elinkeinotoiminnan vähennyskelpoisiin menoihin samoin kuin pakolliset eläkevakuutukset. (EVL 8 § 4k.)

Työnantajan ottamien vakuutusten maksuja ei lueta tuloverotuksessa palkaksi, jos niiden määrä on enintään 8500 euroa vuodessa. Mikäli henkilöllä on useampia työnantajia, vakuutusmaksut lasketaan yhteen edellä mainittua rajaa tulkittaessa ja yli menevä osa katsotaan työntekijän palkaksi. Työntekijä ei voi vähentää palkaksi katsottua määrää omassa verotuksessaan, mutta hän voi vähentää itse ottamansa ja maksamansa vapaaehtoisten eläkevakuutuksen maksut henkilökohtaisessa verotuksessaan vuosittain enintään 5000 euron määrästä. Vapaaehtoisten eläkevakuutuksen maksujen vähennysoikeus puolittuu, jos työnantaja on ottanut henkilölle vapaaehtoisen eläkevakuutuksen. Suomen verotuksessa vakuutusmaksujen vähentämisen edellytyksenä on lisäksi se, että vakuutus on otettu EU- tai ETA-alueella toimivasta vakuutusyhtiöstä. (Kukkonen & Walden 2011, 199–200.)

3.5 Ansiotulo

Ansiotuloksi lasketaan kaikki se tulo, joka ei selvästi ole pääomatuloa. Veronalaista ansiotuloa on työsuhteesta saatu palkka tai palkaksi rinnastettava muu tulo sekä eläke. Myös tällaisen tulon sijaan saatu korvaus, kuten tapaturmavakuutuksen päiväraha tai työttömyyspäiväraha ovat myös ansiotuloa. Ansiotulo ei aina välttämättä liity työn tekemiseen, sillä peitelty osinko ja oikeuskäytännön mukaan takauspalkkio luetaan myös ansiotuloiksi. (Verohallinto 2012a.)

Työsuhteeseen perustuva oikeus merkitä yhteisön osakkeita tai osuuksia käypää hintaa alemmaa hintaa on veronalaista ansiotuloa. Myös osakkeiden ja osuuksien hankkiminen vaihtovelkakirjalainan, optiolainan, optio-oikeuden tai muun näihin rinnastettavan sopimuksen tai sitoumuksen perusteella on saajalleen verotettavaa tuloa. Etuus on veronalaista silloin, kun osakkeen tai osuuden hinnasta saatu alennus on enemmän kuin 10 prosenttia osakkeen tai osuuden käyvästä hinnasta. Mikäli etu ei ole henkilöstön enemmistön käytettävissä, saatu alennus on koko määrältään veronalaista tuloa. (TVL 66 §.)

Luontoisetu on työnantajan muuna kuin rahana suorittama korvaus. Se on veronalaista ansiotuloa ja arvioidaan käypään arvoon. Verohallinto antaa vuosittain päätöksen luontoisetujen laskentaperusteesta. Palkansaajan verotuksessa luontoisetu on ansiotuloa. Tavallisimpia luontoisetuja ovat palkansaajan jatkuvassa käytössä olevat autoetu, puhelinetu tai asuntoetu. Luontoisetu voi olla myös kertaluonteinen. Tällainen etu on kyseessä silloin, kun palkansaaja käyttää kertaluontoisesti työnantajan ajoneuvoa. (Verohallinto 2013c.)

3.6 Ansiotulon verotus

Kunnallisvero

Kunnallisveroa maksetaan kunnallisverotuksessa verotettavan tulon perusteella kunnallisveroprosentin mukaan. Jokainen kunta määrää vuosittain oman veroprosenttinsa. Vuonna 2014 kunnallisveroprosentti vaihtelee 16,50–22,50 prosentin välillä ja keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 19,74 prosenttia (Valtiovarainministeriö 2014.)

Valtion tulovero

Valtion tuloverotuksessa käytetään progressiivista tuloveroasteikkoa. Vuonna 2014 verotus suoritetaan seuraavan taulukon mukaisesti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävää tulon osasta, %
16 300—24 300	8	6,5
24 300—39 700	528	17,5
39 700—71 400	3 223	21,5
71 400—100 000	10 038,50	29,75
100 000—	18 547	31,75

Taulukko 1 Vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko (Verohallinto 2014a.)

Kirkollisvero

Kirkollisveroa maksavat evankelisluterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien jäsenet. Kukin seurakunta määrää kirkollisveroprosenttinsa vuosittain. Vuonna 2014 kirkollisveroprosentti vaihtelee 1,00–2,00 prosentin välillä. (Valtiovarainministeriö 2014.)

Sairausvakuutusmaksu

Sairausvakuutusmaksu koostuu sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksusta. Vuonna 2014 sairaanhoitomaksu on 1,32 prosenttia työtulosta ja 1,49 prosenttia muusta tulosta (kuten eläke- ja etuustulosta). Sairaanhoitomaksun maksuperusteesta tehdään kunnallisverotuksen vähennykset. Jos yrittäjä on Yel-vakuutettu, sairaanhoitomaksun perusteena on yrittäjän tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen kunkin vuoden vahvistettu työtulo. Päivärahamaksu on 0,84 prosenttia veronalaisesta työtulosta. Perityn päivärahamaksun saa vähentää verotuksessa. Vähennyksen saa puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa. Mikäli henkilö on YEL-

vakuutettu, niin hänen työtulostaan maksu peritään 0,13 prosenttiyksiköllä korotettuna. Vakuutusmaksuja koskevasta lainsäädännöstä vastaa sosiaali- ja terveysministeriö. (Valtiovarainministeriö 2014; Verohallinto 2014b.)

Palkkatulosta maksettavat muut maksut

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työntekijän eläkemaksu maksetaan palkkatulosta. Vuonna 2014 työttömyysvakuutusmaksu on 0,5 prosenttia. Työeläkemaksu on 5,55 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneillä henkilöillä se on 7,05 prosenttia. Maksut määräytyvät bruttopalkan perusteella, eivätkä ne sisälly verokortin ennakonpidätysprosenttiin. Maksut ovat vähennyskelpoisia tuloverotuksessa. (Valtiovarainministeriö 2014.)

Yle-vero

Yle-vero korvasi televisiolupamaksun vuoden 2013 alusta alkaen. Yle-veron määrä on 0,68 prosenttia henkilön ansio- ja pääomatulojen määrästä, mutta kuitenkin enintään 143 euroa. Yle-veroa ei tarvitse maksaa, jos veron määrä on vähemmän kuin 51 euroa. Vero on henkilökohtainen ja se on laskettu mukaan ennakonpidätysprosenttiin ja ennakonkantoon. (Verohallinto 2014c.)

3.7 Ansiotulosta tehtävät vähennykset

3.7.1 Luonnolliset vähennykset

Verovelvollisella on oikeus vähentää tulon hankkimisesta tai niiden säilyttämisestä johtuneet menot eli luonnolliset vähennykset (TVL 29 §).

Tulohankkimis- ja säilyttämismenojen sekä muiden, ei-vähennyskelpoisten menojen välinen rajanveto on suhteellisen selvä, kun on kyse oikeushenkilöistä. Tällaiset menot ovat yleensä joko luonnollisia vähennyksiä tai voitonjakoa tai muuta tulon käyttöä, mutta oikeushenkilöllä ei ole varsinaisia henkilökohtaisia menoja. Kun kyseessä on luonnollinen henkilö, on rajanveto vaikeampaa, koska jokaisella luonnollisella henkilöllä on iso määrä elantokustannuksia ja muita henkilökohtaisia menoja, jotka tulee erottaa luonnollisista vähennyksistä. (Andersson & Linnankangas 2006, 375–376.)

3.7.2 Tulonhankkimisvähennykset

Tulon hankkimisesta johtuvia menoja ovat mm.:

- Verovelvollisen tulonhankinnassa työskennelleille henkilöille maksettu palkka ja muut edut. Rajoituksena on perheenjäsenelle maksettu palkka, joka ei saa olla enempää kuin vieraalle henkilölle työstä maksettava palkka. Lisäksi enintään 14 vuotta täyttäneelle verovelvollisen lapselle tai verovelvollisen puolisolle maksettu palkka ei ole vähennyskelpoinen.
- Yhtymän, yhteisetuuden ja kuolinpesän tulonhankinnassaan työskennelleelle osakkaalleen maksama kohtuulliseksi katsottava palkka
- Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut
- Ammattikirjallisuuden sekä tutkimusvälineiden ja tieteellisen kirjallisuuden hankkimisesta aiheutuneet menot, jos niitä ei ole suoritettu veropaalla stipendillä tai apurahalla
- Valtiollisen luottamustehtävän hoitamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset

(TVL 31§.)

Verovelvollinen voi vähentää palkkatulostaan tulonhankkimisvähennyksenä 620 euroa, mutta kuitenkin enintään palkkatulon määrää. (TVL 95§.)

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannuksia voidaan vähentää enintään 7000 euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät 600 euron omavastuuosuuden. Kustannukset lasketaan halvimman kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan. (TVL 93 §.)

Lisäksi veronalaisesta ansiotulosta voidaan tehdä moottorisaha- ja metsurivähennys, työasuntovähennys ja siitä voidaan vähentää mahdolliset aiempien vuosien ansiotulolajin tappiot. (TVL 94 §; 95a; 118 §.)

3.7.3 Puhtaasta ansiotulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset

Kun veronalaisista ansiotuloista on vähennetty luonnolliset vähennykset, saadaan puhdas ansiotulo. (TVL 30 §)

Verovelvollisella on oikeus vähentää puhtaasta ansiotulostaan lakisääteinen työntekijän eläkemaksu, työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutuksen päivärahamaksu sekä omasta ja puolisonsa pakollisesta eläkevakuutuksesta suorittamansa maksut. Eläkevakuutuksen maksujen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on lisäksi se, ettei saman vakuutuksen maksuja ole vähennetty elinkeinotulosta tai maatalouden tulosta. (TVL 96 §.)

Mikäli verovelvollisen veronmaksukyky ja hänen tai hänen perheensä käytettävissä olevat tulot ja varallisuus huomioon ottaen on erityisistä syistä olennaisesti alentunut, hänen puhtaasta ansiotulostaan voidaan vähentää kohtuullinen määrä, ei kuitenkaan enempää kuin 1 400 euroa. Tämä veronmaksukyvyn alentumisvähennys myönnetään täysin sadoin euroin. (TVL 98 §.)

3.7.4 Puhtaasta ansiotulosta valtionverotuksessa tehtävät vähennykset

Valtionverotuksessa vähennetään puhtaasta ansiotulosta eläketulovähennys. Vähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 3,80 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. (TVL 100 §.)

3.7.5 Puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset

Ansiotulovähennys

Kunnallisverotuksessa ansiotulosta vähennetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Vähennys lasketaan veronalaisten palkkatulojen, toiselle suoritetun työn, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Vähennys on 51 prosenttia edellä mainittujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja tämän määrän ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen

määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta. (TVL 105 a §.)

Perusvähennys

Kunnallisverotuksessa tehdään myös perusvähennys. Mikäli verovelvollisen puhdas ansiotulo ei ole 2930 euron määrää suurempi tehtyjen vähennysten jälkeen, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 19 prosentilla yli menevän tulon määrästä. (TVL 106 §.)

Lisäksi puhtaasta ansiotulosta tehdään kunnallisverotuksen eläketulovähennys invalidivähennys ja opintorahavähennys. (TVL 101 §; TVL 104 §; TVL 105 §.)

3.7.6 Maksettavasta verosta tehtävät vähennykset

Työtulovähennys

Valtiolle suoritettavasta tuloverosta vähennetään työtulovähennys. Jos vähennys ylittää ansiotulosta valtiolle suoritettavan tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennys on 7,4 prosenttia tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 010 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 1,15 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Työtulovähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä. (TVL 125 §.)

Alijäämähyvitys

Alijäämähyvitys on pääomatuloveroprosentin (30 %) suuruinen osa pääomatulolajin alijäämästä eli siitä määrästä, jolla pääomatuloista verovuonna tehtävät vähennykset ylittävät pääomatulojen määrän. Alijäämähyvitys liittyy usein asuntovelallisen lainakorkoihin. Korot vähennetään ensisijassa pääomatuloista. Mutta jos asuntovelallisella ei ole pääomatuloja, muodostuu pääomatulolajin alijäämä ja tästä alijäämästä myönnetään alijäämähyvitys ansiotulojen veroista. Alijäämähyvityksen enimmäismäärä on 1 400 euroa. Enimmäismäärää korotetaan

400 euroa yhden elätettävänä olevan lapsen osalta. Kahden tai useamman lapsen osalta korotus on yhteensä 800 euroa. (Veronmaksajat 2013.)

Muita valtiolle maksettavasta verosta tehtäviä vähennyksiä ovat invalidivähennys, elatusvelvollisuusvähennys, kotitalousvähennys ja opintolainavähennys. (TVL 126 §; TVL 127 §; TVL 127a §.)

4 Verosuunnittelun keinot

Verosuunnittelun tehtävä on verotuksellisesti edullisten toimintavaihtoehtojen esittäminen sekä hallitsemattomien verotustilanteiden ja erilaisten verohaittojen estäminen. Suurissa yrityksissä korostuvat yrityskuvaan ja sen vaatimaan tiedottamiseen liittyvät tavoitteet, kun taas pienissä yrityksissä painottuu usein veronäkökulma. (Leppiniemi & Walden 2010, 17)

4.1 Verosuunnittelun tavoitteet

Verosuunniteluun liittyvät tavoitteet voivat vaihdella verovelvollis- ja verovuosi- eli tilikausikohtaisesti. Tavanomaisimmat verosuunnittelun tavoitteet liittyvät seuraaviin näkökohtiin:

- Suunniteltujen toimenpiteiden, kuten investointien verovaikutusten ennakointi.
- Sellaisten menettelytapojen etsiminen, joita käyttäen yrityksen tavoitteet voidaan saavuttaa mahdollisimman edullisin verokustannuksin.
- Pyritään tekemään yrityksen rakennetta koskevat ratkaisut niin, että käytettävät rakenteet turvaavat suuren liikkumavaran yrityksen verotettavan tulon ja nettovarallisuuden laskemisessa. Käytettävät rakenteet tulisi olla mahdollisimman joustavia verolainsäädännön ja verotuskäytännön muutosten huomioon ottamiseksi.
- Hallitsemattomien verotustilanteiden estäminen, jotka johtuvat yllättävistä verotulkinnoista ja odottamattomista verolainsäädännön muutoksista. (Leppiniemi & Walden 2010, 19.)

4.2 Verosuunnittelun tasot

Kun kuvataan yrityksen johtamisjärjestelmää, niin yleensä puhutaan strategisesta, taktisesta ja operatiivisesta suunnittelusta. Suunnitelmien tarkoitus on osoittaa tapa, millä yritys saavuttaa sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteen. Verosuunnittelussa voidaan suunnittelun tavoin nähdä myös strateginen, taktinen ja operatiivinen taso. Eri tasoja tai niiden välisiä eroja ei voida kovin tarkasti erottaa verosuunnittelussa. Yrityksen toiminnan organisoinnin sekä tehtävien ja vastuiden jakamisen kannalta luokittelusta on kuitenkin hyötyä. Suunnitelmaa pidetään sitä strategisempänä, mitä peruuttamattomampia vaikutuksia siitä ja sen toteuttamisesta on yritykselle. (Leppiniemi & Walden 2010, 144–145.)

4.2.1 Strateginen verosuunnittelu

Yrityksen käyttämä strategia ilmaisee, millä tavalla päämäärä pyritään saavuttamaan. Yritysmuodon ja yritysrakenteen valinta ovat tavallisimpia verostrategisia valintoja. Yritysjärjestelyt ovat yleensä strategisia valintoja, ja sellaisia ovat esimerkiksi sulautuminen, jakautuminen, liiketoimintasiirto, osakevaihto, yrityskauppa ja yrityksen lopettaminen. (Leppiniemi & Walden 2010, 146.)

4.2.2 Taktinen verosuunnittelu

Taktisen verosuunnittelun tarkoitus on näyttää ne keinot, joita käyttäen suunnittelukauden tavoitteet voidaan saavuttaa. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää toimenpiteitä, mikä tarkoittaa tiettyä verotuksen ja kirjanpidon tavoitetulosta. Tällaisia toimenpiteitä on esimerkiksi tietynsuuruinen osingonjako tai muun omistajan taloutta koskeva toimenpide, kuten osakaslaina, omien osakkeiden hankkiminen tai osakkaan puolesta annettava takaus. Verotaktisia valintoja ovat osingonjakotavoitteet sekä tavoitteet tulon jakautumisesta ansiotuloksi ja pääomatuloksi, yrityksen ja sen omistajan väliset taloudelliset suhteet, kuten osakaslainasuhde, vuokrasuhde, kauppasuhde tms., tilikauden valinta ja sen muuttaminen sekä investointien ajoitus yms. sellaiset ratkaisut, joiden muuttaminen on helppoa. (Leppiniemi & Walden 2010, 146–147.)

4.2.3 Operatiivinen verosuunnittelu

Operatiivisessa verosuunnittelussa yritys toimii juoksevassa toiminnassaan ja laatiessaan tilinpäätöstä niin, että se ottaa huomioon uusimman lainsäädännön ja oikeuskäytännön. Tämä toteutetaan siten, että systemaattisen seurannan avulla yritys saa hyvät lähtökohdat taktiselle ja strategiselle verosuunnittelulle sekä suunnitelmien tarkistamiselle. (Leppiniemi & Walden 2010, 147.)

Operatiivisessa suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että yksittäisissä toimenpiteissä menetellään oikein ja tarkoituksenmukaisesti, kun huomioidaan tilinpäätös- ja veronäkökulmat sekä niiden tavoitteet. Operatiivisesti oikein tekeminen tarkoittaa sitä, että menot ja tulot tositetaan, laaditaan riittävät pöytäkirjat ja dokumentit sekä annetaan oikeat menettelytavat, ohjeet ja valvontaa. Onnistunut operatiivinen suunnittelu on koko organisaatiota koskeva kouluttautumiskysymys. (Leppiniemi & Walden 2010, 147.)

4.3 Verosuunnittelun ongelmat

4.3.1 Peitelty osingonjako

Peitelty osingonjako tarkoittaa rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkeenomistajalleen tämän osakkuusaseman perusteella olennaisesti poikkeavana hinnoitteluna tai ilman vastiketta. Lähtökohtaisesti peiteltyä osingonjakoa voidaan soveltaa tilanteisiin, joissa varallisuusarvoa siirtyy osakeyhtiöstä osakkaalle normaalia osingonjakoa edullisemmalla verotuksella. Peiteltyä osinkoa voi syntyä, kun yhtiö hankkii vastikkeetta omia osakkeitaan tai alentaa osakepääomaa ja jakaa tällä tavalla varojaan osakkeenomistajilleen osingosta menevän veron välttämiseksi. Vaikka edun antaminen perustuisi väärin tietoihin, väärinkäsityksiin tai muihin tahattomiin tilanteisiin, sovelletaan peiteltyä osingonjakoa. (Kukkonen & Walden 2011, 212–213.)

Peitellyn osingonjaon verotuksen soveltaminen edellyttää, että edun antaminen perustuu osakkuusasemaan. Peiteltyä osinkoa koskevia säännöksiä ei voida kuitenkaan soveltaa vähäiseen ja päätöksenteon kannalta merkityksettömään omistukseen, koska edun antamisen peruste ei ole riittävän vahvasti sidoksissa

osakeomistukseen vaan muihin tekijöihin. (Kukkonen & Walden 2011, 212–213.)

Se erä, joka tulkitaan peiteltyksi osingoksi, on osingonjakajalle vähennyskelvoton. Jos yhtiö on ottanut osakkeenomistajiltaan liian alhaisen hinnan, lisätään peiteltyksi osingoksi katsottu alihinta yhtiön veronalaiseen tuloon. Tuloutus tulee tehdä samoin, kuin se olisi tehty, mikäli osakkeenomistajalta olisi kannettu oikea hinta. Vuoden 2014 alusta peiteltyksi osingoksi luettavasta määrästä 75 prosenttia lisätään osakkeenomistajan verotuksessa veronalaiseen tuloon sekä fyysisen henkilön että esimerkiksi osakeyhtiön ollessa peitellyn osingon saajana. Luonnollisen henkilön saamaa peiteltyä osinkoa verotetaan ansiotulona. (Leppiniemi & Walden 2010, 185–186; Hallituksen esitykset 2013.)

Peiteltyä osinkoa voi syntyä myös yhtiön ostaessa tai lunastaessa omia osakkeitaan, osakepääoman, vararahaston tai ylikurssirahaston alentamisen yhteydessä, jos varojen jaon oletetaan tapahtuneen osingosta menevän veron välttämiseksi. Osakaslaina, joka on annettu ilman takaisinmaksutarkoitusta, katsotaan myös peiteltyksi osingoksi. Peiteltynä osinkona verotetaan tällöin lainan pääoman määrä. (Tomperi 2010, 56)

4.3.2 Laiton varojenjak

Sellainen liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta, on laitonta varojenjako. Kun yhtiö myy omaisuuttaan tai palveluja alihintaan tai ostaa niitä ylihintaan, taikka yhtiö antaa velkaa markkinoihin ja olosuhteisiin nähden liian pienellä korolla tai yhtiö ottaa velkaa liian korkealla korolla, on kysymyksessä laitton varojenjak. Maksukykyisyydestä vastainen varojenjak on laitonta varojenjako, vaikka yhtiö noudattaisi osakeyhtiölain menettelysäännöksiä. Mikäli yhtiöjärjestyksessä on erityisiä määräyksiä voittovarojen käytöstä, näiden määräysten rikkominen on myös laitonta varojen jakoa. (Villa ym. 2007 98.)

Sellaiset varat, jotka on saatu yhtiöstä vastoin osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen määräyksiä on palautettava, jos varojen saaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että jakaminen on tapahtunut osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaisesti. (Villa ym. 2007 98.)

4.4 Nettovarallisuus

Yhtiön nettovarallisuuden ja siihen vaikuttavien tekijöiden optimointi tuli keskeiseksi osakeyhtiön verosuunnittelun osaksi, kun siirryttiin eriytettyyn tuloverojärjestelmään. Perustilanteessa vähemmän verotettua osinkoa saadaan sitä enemmän, mitä enemmän yhtiössä on nettovarallisuutta. Nettovarallisuussuunnittelua tehtäessä on selvitettävä yhtiön varat, velat, osakaskohtaiset oikaisut ja muut nettovarallisuuteen laskentaan vaikuttavat tekijät. Nettovarallisuutta kasvattaa voittovarojen jättäminen yhtiöön sisään samoin kuin osakaskohtaisista oikaisuksista eroon pääseminen. Yleensä näillä toimilla saadaan aikaiseksi viivastetty nettovarallisuuden lisäys. Nettovarallisuuteen vaikuttaa lisäävästi myös lisäpääoman sijoittaminen yhtiöön, pääomalainan muuttaminen osakepääomaksi, mahdollisista arvonalentumisista pidättäytyminen sekä yhtiön omistaman varallisuuslajin muuttaminen. (Kukkonen & Walden 2011, 80–81)

Yrittäjän yhtiöstä nostamien palkkojen pienentäminen tai lisääminen vaikuttaa myös nettovarallisuuteen, mutta ei välttämättä kovin merkittävästi. Toisaalta palkan yhdenkertaisen verotuksen vuoksi (pois lukien sotumaksu), sitä kannattaa maksaa. Yrittäjän tai alaikäisten lasten muutto pois yhtiön asunnosta lisää myös nettovarallisuuden määrä ja on hyvä huomioida myös perheenjäsenen ottaman osakaslainan vaikutus kokonaisuuteen. (Kukkonen & Walden 2011, 80–81)

4.5 Yhtiön varojen arvostaminen

Yhtiön varat arvostetaan seuraavasti:

- Rahoitusomaisuuteen kuuluvan saamisen arvoksi katsotaan sen nimellisarvo ja muun rahoitusomaisuuden arvoksi hankintameno, joista on tehty arvonalentamisvähennykset.
- Vaihto-omaisuuden arvoksi katsotaan hankintameno, josta on vähennetty arvonalentumisvähennykset, joita ovat esimerkiksi hintojen alenemisesta ja epäkuranttiudesta johtuvat vähennykset.
- Käyttöomaisuuden sekä sellaisten pitkävaikutteisten menojen, joilla on varallisuusarvoa, arvoksi katsotaan verovuoden päättyessä tuloverotuksessa poistamatta jäänyt arvo. Rakennukset ja maa-alueet arvostetaan

verovuotta edeltävän vuoden vertailuarvoon, jos se on poistamatonta hankintamenoa suurempi. Vertailuarvona käytetään kiinteistöverotusta varten vahvistettua verotusarvoa.

- Julkisesti noteeratut arvopaperit ja sijoitusrahasto-osuudet ja muut osakkeet, jotka eivät kuulu vaihto- tai sijoitusomaisuuteen, arvostetaan yhteenlaskettuun verovuotta edeltävän vuoden vertailuarvoon, jos se on niiden yhteenlaskettua poistamatonta hankintamenoa suurempi.
- Muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön osakkeen vertailuarvoa laskettaessa nettovarallisuudesta vähennetään tilikaudelta jaettavaksi päätetty osinko. Vertailuarvo voi olla enintään 50 prosenttia edellisen vuoden vertailuarvoa korkeampi. Mikäli edellisen vuoden vertailuarvo on nolla, vertailuarvoksi katsotaan verovuoden ja edellisen vuoden vertailuarvon keskiarvo.
- Jos yhtiön tilikausi päättyy 30 päivänä syyskuuta tai sitä ennen, yhtiön kiinteistön, rakennuksen ja rakennelman vertailuarvona sekä arvopaperien yhteenlaskettuna vertailuarvona pidetään verovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden vertailuarvoa.
- Yhtiön varoihin kuuluvan julkisesti noteeratun arvopaperin vertailuarvo on 70 prosenttia arvopaperin tilinpäätöspäivän mukaisesta päätöskurssista.
- Yhtiön velat arvostetaan niiden nimellisarvoon. Jos velka on indeksiin tai muuhun vertailuperusteeseen sidottu, sen arvona pidetään muuttuneen vertailuperusteen mukaista arvoa. Ulkomaanrahan määräiset velat arvostetaan pääsääntöisesti tilinpäätöspäivän kurssiin.

Varojen arvostamislain avulla määritetään osakeyhtiön nettovarallisuus ja osakkeen matemaattinen arvo. (ArVL 2 luku 3§; 5§; 8§; Tomperi 2010, 167–168.)

4.6 Osakkeen matemaattinen arvo

Yhtiön osakkeen verovuoden matemaattinen arvo lasketaan verovuotta edeltävän vuoden yhtiön tilinpäätöksen tarkistetun nettovarallisuuden perusteella. Nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön varoista yhtiön velat. Laskelmassa otetaan huomioon osakeyhtiön osalta kaikki varat ja velat siitä riippumatta, ovatko ne veronalaisia vai verovapaita tuloja tai kuuluvatko ne elinkeinotoiminnan tulolähteeseen vai eivät. (ArVL 2 luku 2 §; Kukkonen & Walden 2011, 66.)

Osakeyhtiössä syntyvän elinkeinotulon jakaminen veronalaiseksi ja verovapaaksi tuloksi jakautuu kolmeen vaiheeseen:

- yhtiön tulon ja osakkaan tulon muodostuminen
- tämän tulon jakoperusteen määrittäminen
- osingon jakaminen verovapaaseen osaan, pääomatulo-osaan ja ansiotulo-osaan laskentaperusteen, laskentakorkokannan ja verovapaan määrän maksimin nojalla.

(Kukkonen & Walden 2011, 67.)

+ varat

-velat

-vastaaviin kirjatut pitkävaikutteiset ja muut menot, joilla ei ole varallisuusarvoa

+ käyttöomaisuusarvopapereiden ja -kiinteistöjen vertailuarvon ja poistamattoman hankintamenon erotus, jos positiivinen (huoneisto-osakkeista vain ennen vuotta 2006 hankituille lasketaan vertailuarvo)

=Nettovarallisuus

Matemaattinen arvo = nettovarallisuus/ulkona olevat osakkeet

Kuvio 2. Osakkeen matemaattisen arvon määräytyminen (Kukkonen & Walden 2011, 67.)

Matemaattinen arvo saadaan edellä kuvatun kaavion mukaisesti, kun nettovarallisuusmäärä jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Yhtiön hankkimia ja lunastamia osakkeita ei pidetä ulkona olevina osakkeina. Yksityisillä osakeyhtiöillä omat osakkeet eivät sisälly taseeseen, sillä ne ilmoitetaan liitetiedoissa. Tämä merkitsee sitä, että niistä maksettu kauppahinta alentaa yhtiön nettovaroja. Jos omat osakkeet myydään, lasketaan ne mukaan osakkeiden lukumäärään matemaattista arvoa laskettaessa. (Kukkonen & Walden 2011, 66–68.)

Osakkeen lopullisen matemaattisen arvon määrää taseen eri varallisuuserien arvostus. On otettava huomioon myös osakastason vähennykset, joilla on ennen kaikkea pienissä osakeyhtiöissä yleensä suurin merkitys nettovarallisuuden ja verovapaan osingon muodostumisen kannalta. (Kukkonen & Walden 2011, 66–68.)

4.7 Osakaskohtaiset vähennykset

Yrittäjäosakkaan osakkeiden matemaattista arvoa oikaistaan ennen osinkojen jakamista pääomatulo- ja ansiotulo-osinkoihin. Osakkeiden arvosta vähennetään yrittäjäosakkaan tai hänen perheensä käytössä olleen asunnon arvo, jos kyseinen asunto kuuluu yhtiön varoihin. Yrittäjäosakkaasta asunnon arvon vähentämisessä on kyse silloin, kun osakas ei työntekijäin eläkelain mukaan ole työsuhteessa osinkoa jakavaan yhtiöön. Osakkeiden arvosta vähennetään myös yrittäjäosakkaan tai hänen perheensä yhtiöstä ottama osakaslaina. Osakaslaina vähennetään osakkeiden arvosta, kun osakas tai hänen perheensä omistaa vähintään 10 % yhtiön osakkeista tai äänimäärästä. (Verohallinto 2013d.)

4.8 Osingonjako

Osinkona voidaan jakaa vain kertyneitä voittovaroja. Osinkoa ei voida jakaa sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta tai muusta rahastosta, sillä niiden jakaminen on muuta varojen jakoa. Osingon jakamisesta päätetään aina yhtiökokouksessa. Yhtiökokous voi päättää jakaa varoja hallituksen ehdottamaa määrää enemmän vain, jos se on siihen yhtiöjärjestyksen tai lain mukaan velvollinen. Osinkona on jaettava vähintään puolet tilikauden voitosta, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävä määrä, jos osakkaat joilla on vähintään 10 prosenttia kaikista osakkeista varsinaisessa yhtiökokouksessa ennen voiton käyttämistä koskevan päätöksen tekemistä, sitä vaativat. Vähemmistöosinko ei kuitenkaan voi olla enempää kuin 8 prosenttia yhtiön omasta pääomasta, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. (Tomperi 2011, 87–88; OYL, 13 luku.)

Varojen jakaminen perustuu yhtiön viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Osingon jakamisessa on otettava huomioon tilinpäätöksen laatimisen jälkeen

yhtiön taloudellisessa tilanteessa mahdollisesti tapahtuneet muutokset. (Tomperi 2011, 87–88; OYL, 13 luku.)

4.8.1 Väliosinko

Osakeyhtiölaki sallii väliosingon jakamisen meneillään olevalta tilikaudelta laadittavan (väli)tilinpäätöksen perusteella. Tämä mahdollistaa sen, että esimerkiksi jakautumisen kautta syntynyt yhtiö voi jakaa osinkoa, vaikka yhtiö ei ole toiminut yhtään kokonaista tilikautta. Varojen jakaminen on mahdollista myös tilikauden päättymisen ja osakeyhtiölain mukaan pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen välisenä aikana. (Kukkonen & Walden 2011, 41.)

Mikäli osinkoa halutaan jakaa kesken tilikauden, on tehtävä välitilinpäätös, jonka tilintarkastaja tarkastaa ja joka vahvistetaan ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Tilikauden päätyttyä laaditaan normaali tilinpäätös, jossa huomioidaan kesken tilikautta tehty varojenjakko. (Kukkonen & Walden 2011, 41.)

4.8.2 Työpanososinko

Työpanokseen perustuvan osinkoa ei veroteta samalla tavalla kuin ns. normaalia osinkoa, vaan työpano-osingon verotuksesta on annettu erityissäännökset. Osinko verotetaan palkkana tai työkorvauksena, mikäli osingon jakoperusteena on osingonsaajan tai tämän intressipiiriin kuuluvan henkilön työpanos. (Verohallinto 2012b.)

Jos työpanokseen perustuva osinko on palkkaa, yhtiön on suoritettava sen perusteella myös työnantajan sosiaaliturvamaksu. Työpanososinko verotetaan sen henkilön tulona, jonka työpanoksesta on kysymys ja sitä verotetaan samaan tapaan kuin jos tulo olisi maksettu työnsuorittajalle palkkana tai työkorvauksena. Työpanososinkoa koskevien säännösten tarkoituksena on osaltaan ehkäistä työpanokseen perustuvan tulon muuntamista kevyemmin verotetuksi osinkotuloksi. Säännöksiä sovelletaan muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön jakamaan osinkoon. (Verohallinto 2012b.)

5 Vuoden 2014 verouudistus

5.1 Yhteisövero

Yhteisöverokannasta keskusteleminen on kansainvälisen veropolitiikan ykkösaiheita. Kansainvälinen veropolitiikka on kovaa ja avointa juuri tällä verotuksen alueella. Suomessa yhteisöverokanta oli vielä vuonna 1985 peräti 60 prosenttia, ja se on siitä tasaisesti laskenut ensin 40 prosenttiin vuonna 1991 ja 25 prosenttiin vuonna 1993. Tämän jälkeen yhteisöverokanta on vaihdellut 25 ja 29 prosentin välillä. (Niskakangas 2011, 101.)

Yhteisöt maksavat tuloveroa niiden veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotuksena laskettavasta voitosta. Yhteisöveroa maksavia yhteisöjä ovat osakeyhtiöiden lisäksi mm. osuuskunnat sekä tietyin edellytyksin erilaiset liikelaitokset, julkisyhteisöt, yhdistykset ja säätiöt. Suomessa yhteisöveroprosentti laski vuoden 2014 alussa 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Veroprosentin laskemisella pyritään turvaamaan yritysverotuksen kansainvälistä kilpailukykyä, koska yritysveroprosentteja on kevennetty monissa maissa viime vuosina. (Veronmaksajat 2014.)

Kun yhteisövero on korkealla tasolla, vaarana on se, että yritykset vievät toimintaansa ulkomaille. Jos yhteisövero on alhainen, vaarana on taas tulojen menetyks. Tosin yrityksillä on mahdollisuus vyöryttää vero joko taaksepäin tuotannon tekijöiden hintoihin tai vaihtoehtoisesti eteenpäin suoritteidensa, tavaroiden ja palveluiden hintoihin. (Niskakangas 2011, 100.)

5.2 Pääomatulot

Pääomatuloja ovat muun muassa vuokratulot, korkotulot, pörssiyhtiöstä saadut osinkotulot ja metsätalouden pääomatulot. Pääomatuloksi lasketaan myös jaettavan yritystulon ja yhtymän osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus. (TVL 32 §.)

Vuoden 1993 alussa Suomessa siirryttiin yhtenäisestä tuloverojärjestelmästä eriytettyyn tuloverojärjestelmään. Eriytetyn tuloverojärjestelmän ideana on se, että luonnollisten henkilöiden tulot jaetaan ansiotuloihin ja pääomatuloihin, joita

verotetaan eri verokannan mukaan. Pääomatuloihin sovelletaan yhtenäistä suhteellista verokantaa ja ansiotuloja verotetaan progressiivisen asteikon mukaan. Kun kaikkien tulotyyppien tuottoa verotetaan samojen periaatteiden ja saman verokannan mukaan, on verotus helpommin ennakoitavissa. Pääomatulojen verotuksen muuttaminen progressiiviseksi kannustaisi verovelvollista hajauttamaan sijoitusvarallisuuttaan perheenjäsenten kesken. Silloin varallisuuden määrä pysyisi perheessä samana, mutta samalla maksettavien verojen määrä vähenisi. Yhtenä suurena ongelmana progressiivisessa pääomatulojen verotuksessa (Niskakangas 2011,91.) näkee luovutusvoittojen kohdentamisen eri verovuosille. Yhtenä verovuonna saatu myyntivoitto voisi johtaa korkeaan verotukseen, vaikka verovelvollisen pitkän aikavälin veronmaksukyky on pieni. (Niskakangas 2011, 89,91.)

Verotettava pääomatulo lasketaan seuraavasti:

	veronalaiset pääomatulot
–	tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot
=	puhdas pääomatulo
+	pääomatuloksi luettava verovuonna nostettu osakaslaina
–	pääomatuloksi luetusta osakaslainasta verovuonna takaisin maksettu määrä
–	asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelkojen korkomenot
=	verovuoden pääomatulo
–	pääomatuloista vähennettävä pääomatulolajin tappio
=	verotettava pääomatulo

Kuvio 3. Verotettavan pääomatulon laskentakaavan muodostuminen (Tomperi 2010, 23.)

Vuonna 2013 pääomatulojen veroprosentti oli 30 prosenttia 50 000 euroon saakka ja sen yltävältä osalta 32 prosenttia. Vuoden 2014 alusta alkaen verokanta on 30 prosenttia 40 000 euroon asti ja sen ylimenevältä osalta 32 prosenttia. (Veronmaksajat 2014b.)

5.3 Osinkojen verotus

Osinkoverotusta on uudistettu monissa Euroopan maissa viime vuosina. Useimmat maat ovat osinkoverouudistusta tehdessään päätyneet klassiseen järjestelmään eli osakeyhtiön ja osakkaan kahdenkertaiseen verotukseen. Jos osinkojen verokanta sekä yhteisöverokanta ovat matalia, ei klassinen järjestelmä tuota kohtuuttoman ankaraa verotusta. Yhteisöverokantojen alentaminen on tuonut paineita osinkoverotuksen korottamiselle, ja yhteisöverokantojen laskeamiseen on usein liittynyt osinkoverotuksen kiristäminen. Yhteisövero on kansainvälisesti kovan verokilpailun kohteena, mutta osinkoverotukseen ei kohdistu merkittävää verokilpailua, koska se on asuinvaltioverotusta. Jotta verovelvollinen voisi minimoida osinkoverotuksen, hänen täytyisi muuttaa matalan verotuksen maahan, ja siinäkin tapauksessa verosuunnittelua rajoittaisi lähdevaltion oikeus verottaa verovelvollista tiettyyn rajaan saakka. (Niskakangas 2011, 113–114.)

Hyvä osinkoverojärjestelmä on yksinkertainen, selkeä ja ennustettava. Olisi hyvä asia jos osakkeenomistajat, jotka eivät yleensä ole verotuksen asiantuntijoita, voisivat vaivatta ymmärtää oman veronsa määräytymisen perusteet. Osinkoverotukseen liittyvät oikeudenmukaisuuskysymykset ovat vaikeita. Suomen kaltaisissa maissa, joissa tulot jaetaan ansio- ja pääomatuloihin, ongelmat liittyvät omistajayrittäjien verotukseen. Kun verojärjestelmä on oikeudenmukainen, verotetaan samalla tulotasolla olevia verovelvollisia yhtä paljon, ja kun tulot nousevat verotuksen tulisi kasvaa samassa suhteessa. (Niskakangas 2011, 109.)

Vuonna 2013 osingonsaajan listaamattomasta yhtiöstä saatujen pääomatulo-osinkojen yhteismäärästä 60 000 euroa oli verovapaata tuloa. Ylimenevästä osasta 70 prosenttia oli veronalaista pääomatuloa ja 30 prosenttia oli verovapaata tuloa. Yhdeksän prosentin vuotuisen tuoton ylittävältä osalta saatu osinko on ansiotulo-osinkoa, josta 70 prosenttia on veronalaista ansiotuloa ja 30 prosenttia verovapaata. (Verohallinto 2013e.)

Vuonna 2014 täysin verovapaata osinkoa ei enää ole, vaan yksityishenkilön listaamattomasta yhtiöstä saadun osingon verotus riippuu siitä, kuinka paljon

yhtiö jakaa osinkoa. Yhtiön henkilöosakkaalle jaettavaa osinkoa voidaan verottaa kolmella eri tavalla. Jos yhtiö jakaa osinkona enintään 8 % laskettuna osakkeen matemaattisesta arvosta, osingosta on 25 % veronalaista pääomatuloa ja 75 % verovapaata tuloa. Pääomaosingon, joka on kevyemmin verotettua, enimmäismäärä on rajoitettu 150 000 euron vuosittaiseen määrään. Tähän määrään päästään, kun yksityishenkilön omistamien osakkeiden yhteenlaskettu matemaattinen arvo on noin 1 900 000 euroa. Kahdeksan prosenttia x 1 900 000 euroa = 152 000 euroa. Edellä mainittu raja on saajakohtainen ja yksityishenkilön kaikista listaamattomista yhtiöistä saamat pääomaosingot lasketaan yhteen. Osingon enimmäisrajaa ei voi yrittää nostaa hajauttamalla omistuksia useampaan listaamattomaan yhtiöön. (Raunio ym. 2014, 24–25.)

Jos osinkoa jakavan yhtiön nettovarallisuus ja sen perusteella laskettu osakkeiden matemaattinen arvo on niin suuri, että kahdeksan prosentin osuus ylittää 150 000 euroa, niin tuosta 150 000 euron ylittävästä osinkotulosta verotetaan 85 % pääomatulona ja 15 % on verovapaata kahdeksan prosentin pääoman tuotto-osuuden rajoissa. Osingonsaajan pääomatulojen määrän mukaisesti, näihin osinkoihin kohdistuu käytännössä 25,5 tai 27,2 %:n verotus osakkaan verotuksessa. Jos yhtiö jakaa osinkona enemmän kuin 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta laskettuna, 8 %:n ylittävästä osingosta 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa. (Verohallinto 2014d.; Raunio ym. 2014, 24–25.)

Taulukossa 2 on yhteenveto vuoden 2014 verouudistuksesta yksityisen osakeyhtiön kannalta katsottuna

	Vuosi 2013	Vuosi 2014
Yhteisövero	24,5 %	20 %
Pääomaver	30 % 50 000 euroon asti	30 % 40 000 euroon asti
Pääomaver	32 % 50 000 euron ylittävältä osalta	32 % 40 000 euron ylittävältä osalta
Osingon verovapaa pääomatulo-osuus	60 000 euroa	0 euroa

Taulukko 2. Verouudistus 2014

6 Verosuunnittelu toimeksiantajayrityksessä

Toimeksiantajayritys on Etelä-Suomessa toimiva 2000-luvun alkupuolella perustettu yritys. Yritys harjoittaa tukkukauppaa ja maahantuontia. Yritys ei halua nimetään mainittavan opinnäytetyössäni, joten käytän siitä opinnäytetyössäni nimeä yritys x. Yrityksellä on kaksi omistajaa, joista toinen omistaa yrityksestä 70 prosenttia ja toinen 30 prosenttia. Viime tilikaudella liikevaihto oli noin 2 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto noin 500 000 euroa ennen veroja. Yrityksen nettovarallisuus oli noin 1,1 miljoonaa euroa.

6.1 Vuoden 2014 verouudistuksen vaikutukset yritys x:n verotukseen

Taulukossa 3. vertailen sitä, kuinka yhteisöveron muutos vaikuttaa yritys x:n maksamaan yhteisöveroon.

	2013	2014
yhteisövero	24,50 %	20,00 %
tilikauden tulos	509 000 €	509 000 €
maksettava vero	124 705 €	101 800 €
Erotus	22 905 €	

Taulukko 3. Yhteisöveromuutoksen vaikutus toimeksiantajayrityksessä

Yritys maksaa 22 905 euroa vähemmän yhteisöveroa vuonna 2014, kun oletetaan, että yhtiön tulos on sama sekä vuonna 2013 että vuonna 2014.

Taulukossa 4 olen laskenut, kuinka osinkoverouudistus vaikuttaa yritys x:ssä, kun yritys jakaa osinkoina puolet yrityksen tuloksesta, josta on maksettu verot.

	vuosi 2013	vuosi 2014
Yrityksen tulos	509 000	509 000
Nettovarallisuus	1 158 000	1 158 000
Yritysvero	124 705	101 800
Tulos veron jälkeen	384 295	407 200

Jaettava osinko	192 148	203 600
9 % Nettovarallisuudesta	104 220	
8 % Nettovarallisuudesta		92 640
Verovapaa	60 000	
Ylimenevä osuus	44 220	
Veronalaista pääomatuloa	30 954	23 160
Pääomatulovero 30 %	9 286	6 948
Verovapaa	13 266	69 480
9 % Ylimenevä osuus	87 928	110 960
Veronalaista ansiotuloa	61 549	83 220
Ansiotulovero 40 %	24 620	33 288
30 % Verovapaata	26 378	27 740
Osinkoa jää käteen	158 242	163 364
Verot osingoista	33 906	40 236
Veroprosentti osingoista	17,6 %	19,8 %
Verot yhteensä	158 611	142 036

Taulukko 4. Yritys jakaa osinkoina puolet yrityksen verojen jälkeisestä tuloksesta

Tässä on oletuksena 40 prosentin ansiotuloista maksettava vero. Vaikka vuonna 2014 jaettava osinko on 11 452 euroa suurempi kuin vuonna 2013, niin osinkoa jää maksettavaksi vain 5122 euroa enemmän kuin vuonna 2013. Tämä johtuu vuoden 2014 verouudistuksesta, jossa osinkoverotusta kiristettiin. Vuonna 2014 ei ole enää täysin verovapaata osinkoa, mikä osaltaan on johtanut osinkoverotuksen kiristymiseen.

Taulukossa 5 olen laskenut, kuinka paljon jää osinkoa maksettavaksi, kun yritys x jakaa osinkoina 9 % nettovarallisuudestaan

	vuosi 2013	vuosi 2014
Jaettava osinko	104 220	104 220
9 % Nettovarallisuudesta	104 220	
8 % Nettovarallisuudesta		92 640
Verovapaa	60 000	
Ylimenevä osuus	44 220	
Veronalaista pääomatuloa	30 954	23 160

Pääomatulovero 30 %	9 286	6 948
Verovapaa	13 266	69 480
8 % ylimenevä osuus		11 580
Veronalaista ansiotuloa		8 685
Ansiotulovero 40 %		3 474
25 % Verovapaata		2 895
Osinkoa jää käteen	94 934	93 798
Osingosta maksettava vero	9 286	10 422
Veroprosentti	8,9 %	10,0 %

Taulukko 5. Yritys jakaa osinkoina summan, joka vastaa 9 % yrityksen nettovarallisuudesta

Oletuksena on 40 prosentin ansiotuloista maksettava vero. Vuoden 2014 vero-uudistus näkyy kiristyneenä osinkoverotuksena, ja osinkoa jää vuonna 2014 1136 euroa vähemmän maksettavaksi kuin vuonna 2013.

6.2 Palkkaa vai osinkoa

Taulukossa 6 olen laskenut veron määrän osinkona nostetulle tulolle ja osittain palkkana ja osinkona nostetulle tulolle. Taulukossa on käytetty yritys x:n viime tilikauden tietoja.

	Osinkona	Palkkana ja osinkona	Palkkana ja osinkona
Yrityksen tulos	509 000	509 000	509 000
Yrittäjän oma palkka		77 000	154 000
Palkan sos.kustannukset 2,14 %		1 648	3 296
Yel-vakuutus		17 941	35 882
Tulos ennen veroja	509 000	412 411	315 822
Yritysvero 20 %	101 800	82 482	63 164
Tulos verojen jälkeen	407 200	329 929	252 658
Nettovarallisuus tilikauden alussa	1 158 000	1 158 000	1 158 000
Nettovarallisuuden muutos	407 200	329 929	252 658
Nettovarallisuus tilikauden lopussa	1 565 200	1 487 929	1 410 658
Jaettava osinko	407 200	329 929	252 658
Osakkaan saama osinko 70 %	285 040	230 950	176 861

- 25 % veronalaista pääomatuloa	21 913	20 831	19 749
-75 %verovapaata	65 738	62 493	59 248
8 % ylittävä osa josta	197 389	147 626	97 864
- 75 % veronalaista ansiotuloa	148 042	110 720	73 398
- 25 % verovapaata	49 347	36 907	24 466
Verovapaata yhteensä	115 086	99 400	83 714
Veronalaista ansiotuloa yhteensä	148 042	187 720	227 398
Veronalaista pääomatuloa yhteensä	21 913	20 831	19 749
Ansiotulosta maksettava valtion vero	33 800	46 398	58 996
Ansiotuloista maksettava kunnallisvero 19,75 %	29 238	37 075	44 911
Ansiotuloista maksettava kirkollisvero 1,60 %	2 369	3 004	3 638
Sairausvakuutusmaksu 2,29 %	3 390	4 299	5 207
Maksettava vero ansiotuloista yhteensä	68 797	90 775	112 753
Pääomatulosta maksettava vero	6 574	6 249	5 925
Osakkaan maksettavat verot ja maksut yhteensä	75 371	97 024	118 677
Maksettavat verot yhteensä (yhteisövero laskettu omistuksen suhteen mukaan)	146 631	154 762	162 893
Osakkaan nostamat varat (palkka+osinko)	285 040	307 950	330 861
Osakkaan kokonaisveroprosentti (omistuksen suhteen mukaan)	51,4 %	50,3 %	49,2 %
Osakkaan nettotulo	209 669	210 926	212 183
Osakkaan kokonaisveroprosentti	26,4 %	31,5 %	35,9 %

Taulukko 6. Palkkana vai osinkona

Yrityksen tuloksesta on vähennetty yrittäjälle maksettava palkka ja palkan sosiaalikulutukset sekä Yel-maksu. Näin saadaan yrityksen tulos ennen veroja, josta vähennetään yhteisön tulovero, ja kun vero on vähennetty, saadaan yrityksen tilikauden tulos. Palkanmaksu vaikuttaa yleensä eri tilikauteen ja sen lopun nettovarallisuuteen, kuin minkä tilikauden aikana osinkoa jaetaan. Taulukossa on oletettu, että tapahtuma-ajalla ei ole merkitystä.

Seuraavana taulukossa on yritys x:n nettovarallisuus tilikauden alussa, nettovarallisuuden muutos, sen arvo tilikauden lopussa sekä jaettava osinko. Laskelmassa oletetaan, että yritys jakaa osinkoina koko tilikauden voiton. Omistajayrittäjän osuus jaettavasta osingosta on 70 prosenttia.

Seuraavaksi on laskettu jaettavasta osingosta pääomatuloveron osuus ja nettovarallisuuden 8 prosenttia ylittävistä osingosta ansiotuloveron osuus sekä niistä tuleva verovapaa osinkotulo yhteensä. Tämän jälkeen on laskettu, kuinka paljon veronalaista ansiotuloa ja veronalaista pääomatuloa on yhteensä.

Ansiotuloista maksettavan valtion verojen laskemiseen olen käyttänyt vuoden 2014 valtion tuloveroasteikkoa, ja kirkollisveron ja kunnallisveron laskemiseen on käytetty omistajayrittäjän kotikunnan veroprosentteja vuodelta 2014. Lisäksi on laskettu sairausvakuutusmaksu. Laskelmassa ei ole huomioitu ansiotuloista ja pääomatuloista tehtäviä vähennyksiä, koska ne ovat veronmaksajakohtaisia. Kun nämä neljä veroa lasketaan yhteen, saadaan kokonaisveromäärä, jonka osakas joutuu maksamaan saaduista ansiotuloista. Sitten on pääomatuloista maksettava vero ja osakkaan maksettavat verot ja maksut yhteensä. Tämän jälkeen on maksettavat verot yhteensä, jossa on huomioitu yhteisövero omistuksen suhteen laskettuna sekä osakkaan nostamat varat. Taulukon loppuun on laskettu vielä osakkaan kokonaisveroprosentti omistuksen suhteen mukaan, sekä osakkaan saama nettotulo ja kokonaisveroprosentti.

Taulukosta näkee, että kaikissa kolmessa tapauksessa on omistajayrittäjän käteen jäävä nettotulo aika lailla sama. Osakkaan kokonaisveroprosentti, joka on laskettu osakkaan saaman nettotulon ja maksettavien verojen ja maksujen suhteen, on pienin siinä tapauksessa, kun hän ei maksa itselleen ollenkaan palkkaa. Tämä johtuu pienimmästä ansiotulojen määrästä. Jos osakas maksaa itselleen palkkaa, veronalaisten ansiotulojen määrä kasvaa, koska palkkana varojen nosto on veronalaista ansiotuloa. Samalla kasvaa ansiotuloista maksettavan veron määrä. Osakkaan maksamat verot ovat suuremmat kuin siinä tapauksessa, että hän ei maksa itselleen palkkaa ollenkaan. Verovapaan osingon määrä on myös sitä pienempi, mitä enemmän palkkaa maksetaan. Kaikissa kolmessa vaihtoehdossa on pääomatulot ja niistä maksettavat verot aika lähellä toisiaan. Tulee ottaa huomioon myös se, että palkanmaksu on yritykselle vä-

hennyskelpoinen kulu, toisin kuin osingonjako. Lisäksi on huomioitava se, että pienessä yrityksessä palkan ja osingon noston edullisuutta vertailtaessa käytännössä yrityksen verot ovat myös osakkaan veroja.

6.3 Yhteenveto

Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että vuoden 2014 verouudistus sekä tiukentaa että helpottaa yksityisen osakeyhtiön verotusta. Vaikka yhteisöveron laskemisen ansiosta osakeyhtiön maksamat kokonaisverot laskevat, niin osakaiden osingostaan maksamat verot vastaavasti kasvavat. Yhteisöveron laskun hyöty on sitä suurempi, mitä suurempi verotettava tulos yrityksellä on. Yritys x:ssä yksi keino pienentää maksettavien verojen määrää on pääomaosingon määrän kasvattaminen, koska se on kevyemmin verotettua. Optimitilanne on se, että yrityksen nettovarallisuus olisi noin 1 875 000 euroa, jolloin saataisiin pääomaosingon määräksi 150 000 euroa. Jotta yritys x pääsisi tuohon 150 000 euron pääomaosingon arvoon, tulisi sen kasvattaa nettovarallisuuttaan. Yritys voi kasvattaa nettovarallisuuttaan nostamalla vähemmän osinkoa ja jättämällä enemmän voittovaroja yhtiöön.

Verolainsäädäntö on viime vuosina muuttunut varsin usein ja se osaltaan vaikeuttaa verosuunnittelua. Näillä näkymin vuodelle 2015 ei ole tulossa isoja veromuutoksia, mutta taloudellinen tilanne voi muuttua ja lainsäädäntö myös muuttua nopeallakin tahdilla.

7 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyön aiheena oli se, kuinka vuoden 2014 alussa voimaan tullut verouudistus vaikuttaa pienen osakeyhtiön verotukseen ja millaisia keinoja yrityksellä on suunnitella omaa verotustaan. Tavoitteena oli tutkia sitä, kannattaako yrityksen omistajayrittäjän maksaa itselleen palkkaa vai nostaa osinkoja ja millaisia verosuunnittelukeinoja on käytettävissä, kun yrittäjä suunnittelee omaa verotustaan.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena ja tutkimusaineistona käytettiin toimeksiantajayritykseltä saatuja tilinpäätöstietoja.

Työn teoreettisen osan kirjoitin alan kirjallisuudesta ja uusimmasta lainsäädännöstä, joka löytyy Finlex.fi-sivustosta. Lähdeteoksina käytin mahdollisimman uusia ja alan asiantuntijoiden kirjoittamia kirjoja. Ongelmana oli se, että vaikka aiheesta löytyy paljon tietoa, oli osa lähdeteoksista hieman vanhempia. Koska lainsäädäntö muuttuu lähes vuosittain, täytyi monta asiaa tarkistaa lainsäädännöstä, onko se asia muuttunut. Erityisesti osinkojen verotus on muuttunut paljon viime vuosina. Lisäksi aiheesta kirjoitettu aineisto on samantapaista ja samat asiat löytyvät useasta eri teoksesta.

Empiirisessä osassa tehtiin Excel-taulukko, johon syötettiin yritys x:n tuloslaskelmasta ja taseesta saadut tarvittavat tiedot. Näin syntyi yrityksen käyttöön valmis laskentamalli, jota käyttämällä yrityksen omistajayrittäjä voi tulevaisuudessa suunnitella omaa sekä yrityksensä verotusta. Opinnäytetyön toimeksiantajayritykselle laaditut laskelmat ovat suuntaa-antavia ja he voivat käyttää niitä miettiessään omaa verosuunnitteluaan.

Osakeyhtiö on yritysmuotona erilainen verrattuna muihin yritysmuotoihin. Osakeyhtiötä verotetaan itsenäisenä verovelvollisena, ja sen omistajia verotetaan erillään yhtiöstä. Osakeyhtiön omistajat maksavat veroja saamistaan tuloista, kun taas osakeyhtiö maksaa veroja tuloksestaan.

Osakeyhtiö voi jakaa osakkaille varoja osinkoina ja jos yrityksen omistaja työskentelee yhtiössä, hän voi maksaa itselleen palkkaa. Osakeyhtiö ja omistajayrittäjän verotus riippuu siitä, kuinka paljon palkkaa maksetaan ja kuinka paljon osinkoja nostetaan. Se, kannattaako omistajayrittäjän maksaa itselleen palkkaa vai nostaa osinkoja vai sekä että, on laskettava jokaiselta verovuodelta erikseen. Laskelmaan vaikuttaa omistajayrittäjän kunnallisveroprosentti, ansiotuloveroprosentti, mahdollinen kirkollisveroprosentti sekä muut mahdolliset osinkotulot ja ansiotulot. Vaikka palkan maksaminen on verotuksellisesti yritykselle edullisempaa, täytyy ottaa huomioon se, että palkka on yritykselle vähennyskelpoinen erä, kun taas osinko ei sitä ole. Voisikin luulla, että palkanmaksun olevan yrityksen kannalta edullisempaa. On kuitenkin huomioitava myös palkasta menevät sivukulut, jolloin palkan kokonaiskustannukset nousevat suuriksi. Omistajayrittäjä pystyy suunnittelulla kohdistamaan veroja joko itseensä tai yritykseen sen mukaan, mitä kautta hän haluaa nostaa varoja.

Osakeyhtiöillä on monta erilaista keinoa suunnitella verotustaan. Verosuunnittelun tarkoitus on maksimoida käteen jäävät tulot ja minimoida tuloista maksettavat verot. Verosuunnittelu on aina tapauskohtaista eikä siihen ole yhtä yleispätevää ohjetta, vaan se tulee tehdä aina yrityksen tarpeisiin. Suurin ongelma verosuunnittelussa on usein vaihtuva lainsäädäntö. Kun suunnittelua tehdään, varsinkin useamman vuoden päähän, ei voida olla varmoja, kuinka lainsäädäntö muuttuu. Verosuunnittelua tehtäessä on kuitenkin huomioitava aina voimassa oleva lainsäädäntö. Yhtenä riskinä on esimerkiksi jakaa peiteltyä osinkoa, jos lainsäädäntö ei ole yrityksellä tarpeeksi hyvin hallussa. Yrittäjän täytyykin olla ajan tasalla suunnitellessaan verotustaan. Tulee ottaa myös huomioon se, halutaanko yrityksestä nostaa kaikki jakokelpoiset varat vai mahdollisesti kasvattaa yritystä ja lisätä yrityksen omaa pääomaa.

Opinnäytetyön tekeminen sujui kaiken kaikkiaan hyvin. Aihe oli erittäin mielenkiintoinen, joskin haastava, aikaa vievä ja työläs. Mielenkiinto aiheeseen säilyi koko kirjoittamisen ajan ja pysyin ennalta laatimassani aikataulussa. Työn tekeminen oli mielekästä ja sen tekemisestä oli minulle myös ammatillista hyötyä. Toki joitakin ongelmiaakin oli esimerkiksi juuri siinä, kun lainsäädäntö muuttuu ja kirjoitetut lähdeteokset eivät olleet aina ajan tasalla. Työhön joutui paneutumaan, jotta kaikki lakipykälät ja niiden merkitys tulisivat tutuiksi ja hyvin ymmärretyksi. Kaikkiin tutkimuskysymyksiin saatiin vastaus tutkimuksen aikana.

Taulukot

Taulukko 1 Vuoden 2014 valtion tuloveroasteikko s.20

Taulukko 2. Verouudistus 2014 s.37

Taulukko 3. Yhteisöveromuutoksen vaikutus toimeksiantajayrityksessä s.38

Taulukko 4. Yritys jakaa osinkoina puolet yrityksen tuloksesta s.39

Taulukko 5. Yritys jakaa osinkoina summan, joka vastaa 9 % yrityksen nettovarallisuudesta s.40

Taulukko 6. Palkkana vai osinkona s.41

Kuviot

Kuvio 1. Elinkeinotoiminnan verotettavan tulon muodostuminen s. 11

Kuvio 2. Osakkeen matemaattisen arvon määräytyminen s.31

Kuvio 3. Verotettavan pääomatulon laskentakaavan muodostuminen s.35

Lähteet

Andersson, E. & Linnankangas, E. 2006. Tuloverotus. Seitsemäs painos. Helsinki: Talentum Media Oy.

ArvL. Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005

Eläketurvakeskus 2013. <http://www.etk.fi/fi/service/yel-yrittajat/237/yel-yrittajat>. Luettu 18.4.2014

EVL. Laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968.

Hallituksen esitykset 2013. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta. <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130185>. Luettu 11.5.2014

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. 13.–14. osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kukkonen, M. 2010. Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus. 2. uudistettu painos. Helsinki: Talentum Media Oy.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2011. Pk-yritysten verosuunnittelu. Helsinki: WSOYpro Oy.

Leppiniemi, J. & Walden, R. 2010. Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. 11. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Mähönen, J. & Villa, S. 2009. Osakeyhtiö IV - osakeyhtiö ja verotus. WSOYpro Oy.

Mähönen, J., Säiläkivi, A. & Villa, S. 2006 Osakeyhtiölaki käytännössä. Helsinki WSOYpro Oy.

Niskakangas, H. 2011. Veropolitiikka. WSOYpro Oy, Helsinki.

OYL. Osakeyhtiölaki 624/2006.

Raunio, M., Romppainen, L., Ukkola, O. & Kotiranta, K. 2014. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. Helsinki: KHT-Media Oy

Savolainen, H., Suojanen, K. & Vanhanen, P. 2008. Opi oikeutta. Ensimmäinen painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Taloushallintoliitto <http://m.taloushallintoliitto.fi/w/kirjanpidon-abc/tilinpaatos>. Luettu 2.5.2014

Tomperi, S. 2010. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. WSOYpro Oy, Helsinki.

Tomperi, S. 2011. Kehittyvä kirjanpito. 13. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

TVL. Tuloverolaki 1992/1535

Valtiovarainministeriö 2014

http://www.vm.fi/vm/fi/10_verotus/01_henkiloverotus/01_ansiotulojen_verotus/.
Luettu 19.3.2014

Veritas 2014 <https://www.veritas.fi/yrittajat/yel-vakuutus/yel-maksut>. Luettu 1.5.2014

Verohallinto 2012a. Mikä on ansiotuloa. [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Ansiotulot/Mika_on_ansiotuloa\(25370\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Ansiotulot/Mika_on_ansiotuloa(25370)). Luettu 15.3.2013

Verohallinto 2012b. [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Osakkeet_osingot_ja_peitelty_osingonjako/Tyopanokseen_perustuvan_osingon_verotus\(9931\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Osakkeet_osingot_ja_peitelty_osingonjako/Tyopanokseen_perustuvan_osingon_verotus(9931)). Luettu 30.3.2014

Verohallinto. 2013a. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus. Luettu 4.3.2014

Verohallinto 2013b. [http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Tyonantajan_sosiaaliturvamaksu_vuonna_20\(25386\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Tyonantajan_sosiaaliturvamaksu_vuonna_20(25386)). Luettu 18.4.2014

Verohallinto 2013c. Luontoisedut verotuksessa [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Tyontekijat/Luontoisedut/Luontoisedut_verotuksessa\(30393\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Tyontekijat/Luontoisedut/Luontoisedut_verotuksessa(30393)). Luettu 16.3.2013

Verohallinto. 2013d. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus. Luettu 8.4.2014

Verohallinto 2013e. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2013/Osinkotulojen_verotus\(27842\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2013/Osinkotulojen_verotus(27842)). Luettu 28.4.2014

Verohallinto 2014a. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014\(30521\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Valtion_tuloveroasteikko_2014(30521)). Luettu 16.3.2014

Verohallinto 2014b. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2014\(30780\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2014(30780)). Luettu 2.5.2014

Verohallinto 2014c. Yle-vero <https://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Maksaminen/Ylevero>. Luettu 15.4.2014

Verohallinto. 2014d. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Osakkeet_osingot_ja_peitely_osingonjako/Osinkotulojen_verotus__saajana_omistajay\(15396\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Osakkeet_osingot_ja_peitely_osingonjako/Osinkotulojen_verotus__saajana_omistajay(15396)). Luettu 30.3.2014

Veronmaksajat 2013. <http://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Verovahennykset/Ansiotuloista-tehtavat-vahennykset2013/>. Luettu 15.4.2014

Veronmaksajat.2014. www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Tuloverot/Yhteisoverotus/ Luettu 25.4.2014

Veronmaksajat. 2014b.<https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Vuodenvaihteen-veromuutoksia-2014/>. Luettu 25.5.2014

Villa, S., Ossa, J. & Saarnilehto, A. 2007. Yritysmuodot-Toiminta, Rahoitus ja Verotus. Helsinki : WSOYpro Oy.